

alles. Beide wanverhoudingen zijn ongezond. In elken grooten tijd van de kunst is een groote techniek met een grooten geestelijken inhoud samengegaan. Wij moeten weer tot een cultuur komen, waarin een werkelijk nieuwe kunst kan ontbloeien. Aan het voorbereiden van die toekomst werkt onze moderne Hollandsche schilderschool met moedige overtuiging. Ook Piet Wiegman. Het is opstaan en vallen en zolang deze jonge schilders de overtuiging hebben, dat zij er nog niet zijn, is er hoop, dat er iets bereikt zal worden.

* * *

Alvorens nu over den iets jongeren broeder, Matthieu Wiegman, te spreken, moet ik even deze twee figuren naast elkander stellen. Matthieu Wiegman heeft zich een grootere bekendheid verworven dan zijn broeder Piet en, naar ik meen, om twee redenen: omdat hij productiever was en omdat hij veelal een onderwerp koos, dat zich tegenwoordig in groote belangstelling mag verheugen: de religieuse voorstelling. Onder die grootere vermaardheid is het werk van Piet W. ongetwijfeld meer in de schaduw geraakt dan het verdiende. Want in beider kunstenaarschap zie ik geen voldoende verschil om het verschil in waardeering te rechtvaardigen. Hun aanleg acht ik vrijwel gelijk, hun naturen echter niet. Matthieu heeft teerdere sentimenten dan Piet, maar Piet kan een kracht, eenforschheid ontwikkelen, welke Matthieu niet bereikt. Beider richtingen zie ik gelijk loopen. Beide broeders zoeken naar een zoo direct mogelijke uiting van de emotie, die hen drijft, naar een beeld dus, dat tot den mensch zoo duidelijk en eenvoudig mogelijk spreekt, zonder omwegen, zonder picturale of litteraire raffinementen. Men zou hun beider kunst kunnen vergelijken met twee rivieren, uit eendere bron ontsproten, beide vloeiende naar dezelfde zee, maar door verschillende landschappen stroomend. Katholieke ijveraars slaan Matthieu's werk hooger aan vanwege de belangrijke plaats, welke de religieuse voorstelling in zijn werk inneemt. Dit is een vergissing, welke te goeder trouw wordt begaan maar die niettemin schadelijk is omdat zij het wezen van de Kunst miskent. Wat doet het onderwerp er toe? Wanneer de religieuse voorstellingen van Matthieu W. ons, als k u n s t, iets te zeggen hebben, dan is dat omdat zij voor hem het middel waren om zich als kunstenaar te uiten en omdat die uiting schilderkunstig zoodanig was, dat wij die als kunst aanvaardden, onverschillig van welk kerkelijk geloof wij zijn. Alleen in deze opvatting wensch ik dat werk hier te bespreken; voor zoover het iets anders is dan kunst heeft het voor den zoeker naar kunst geen belang. Er wordt door katholieke ijveraars groote aandacht geschonken aan de nauwkeurigheid, waarmee Matthieu W. rekening houdt